

Euroopa Ülemkogu

Brüssel, 26. juuni 2015
(OR. en)

EUCO 22/15

CO EUR 8
CONCL 3

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: Euroopa Ülemkogu kohtumine (25. ja 26. juuni 2015)
– Järeldused

Delegatsioonidele edastatakse järeldused, mis Euroopa Ülemkogu võttis vastu eespool nimetatud kohtumisel.

I. RÄNNE

1. Euroopa vajab rände suhtes tasakaalustatud ja geograafiliselt ulatuslikku lähenemisviisi, mis põhineb solidaarsusel ja vastutusel. Tulenevalt Euroopa Ülemkogu poolt aprillis tehtud otsustest on võetud konkreetseid meetmeid, et hoida ära uued hukkumised merel, leida uusi viise inimeste ebaseaduslikult üle piiri toimetajate vastu võitlemiseks ning tõhustada koostööd päritolu- ja transiidiriikidega, austades samas õigust taotleda varjupaika. Euroopa Liidu sõjaline operatsioon Vahemere lõunapiirkonna keskosas (EUNAVFOR MED), mille kohta nõukogu võttis vastu otsuse 22. juunil, on oluline panus sellesse. Operatiivne tegutsemine inimkaubitsejate ja inimeste ebaseaduslikult üle piiri toimetajate vastu võitlemiseks vastavalt rahvusvahelisele õigusele on oluline osa meie terviklikust lähenemisviisist.
2. Vastavalt komisjoni Euroopa rände tegevuskavale tuleks tööd jätkata tervikliku ja süsteemse lähenemisviisi kõigis aspektides.
3. Suurenevate ebaseadusliku rände voogudega toimetulemiseks on vaja teha ulatuslikumaid jõupingutusi, sealhulgas tugevdada liidu välispiiride haldamist. Täna keskendus Euroopa Ülemkogu kolmele olulisele aspektile – ümberpaigutamine/ümberasustamine, tagasisaatmine/tagasivõtmine/taasintegreerimine ning koostöö päritolu- ja transiidiriikidega – millega tuleb tööd teha paralleelselt. Nõukogu hindab korrapäraselt kõigis kolmes tegevussuunas tehtud edusamme ja esitab hiljem käesoleval aastal aruande.

Ümberpaigutamine/ümberasustamine

4. Pidades silmas praegust hädaolukorda ning meie kohustust tugevdada solidaarsust ja vastutust ning kooskõlas aprillis tehtud Euroopa Ülemkogu otsusega kõigis selle aspektides, sealhulgas punktiga 3, leppis ülemkogu kokku järgmistes omavahel seotud meetmetes 60 000 inimese aitamiseks:
- a) 40 000 selgelt rahvusvahelist kaitset vajava isiku kõige suurema surve all olevatest liikmesriikidest Itaaliast ja Kreekast teistesse liikmesriikidesse ajutine ja erakorraline ümberpaigutamine kahe aasta jooksul, milles osalevad kõik liikmesriigid¹;
 - b) sel eesmärgil otsuse kiire vastuvõtmine nõukogu poolt; selleks lepivad kõik liikmesriigid¹ konsensuse alusel juuli lõpuks kokku kõnealuste isikute jaotamises, arvestades iga liikmesriigi eriomast olukorda;
 - c) kõige suurema surve all olevates liikmesriikides vastuvõtu- ja esmase vastuvõtu keskuste loomine liikmesriikide ekspertide, EASO, Frontexi ja Europoli aktiivsel toetusel, et tagada rändajate kiire tuvastamine ja registreerimine ning nendelt sõrmejälgede võtmine (nn kriisikolde süsteem). See võimaldab teha kindlaks isikud, kes vajavad rahvusvahelist kaitset, ja need, kes seda ei vaja. Komisjon koostab tihedas koostöös vastuvõtvate liikmesriikidega 2015. aasta juuliks tegevuskava nende keskuste õigus-, finants- ja operatiivaspektide kohta;
 - d) kõige suurema surve all olevatele liikmesriikidele viivitamatu suurendatud rahalise abi andmine, et aidata kanda rahvusvahelise kaitse taotluste vastuvõtmise ja menetlemise kulusid;
 - e) kokkulepe, et kõik liikmesriigid osalevad, muu hulgas mitmepoolsete ja siseriiklike kavade kaudu, 20 000 selgelt rahvusvahelist kaitset vajava põgeniku ümberasustamises, kajastades iga liikmesriigi eriomast olukorda.

¹ Ilma et see mõjutaks Ühendkuningriigi, Iirimaa ja Taani spetsiifilist olukorda vastavalt aluslepingutele lisatud protokollidele nr 21 ja 22. Ühendkuningriik ei osale.

Tagasisaatmine/tagasivõtmine/taasintegreerimine

5. Ebaseadusliku rände vastases võitluses on oluline osa tõhusal tagasisaatmis-, tagasivõtmis- ja taasintegreerimispoliitikal, mida rakendatakse isikute suhtes, kes ei vasta kaitse saamise tingimustele, ning mis aitaks kahandada inimeste valmidust riskida oma eluga. Tuleb võtta kasutusele kõik vahendid, et edendada ebaseaduslike rändajate tagasivõtmist päritolu- ja transiidiriikidesse, tuginedes nõukogu 16. juuni istungil komisjoni poolt esitatud ideedele.²
- Eelkõige:

- a) peaks kõrge esindaja tihedas koostöös liikmesriikidega alustama nii kiiresti kui võimalik kõrgetasemelisi dialooge ebaseaduslike rändajate peamiste päritoluriikidega. Nõukogu valmistab koos komisjoniga ette üldise paketi asjaomaste kolmandate riikidega peetavate läbirääkimiste toetuseks;
- b) komisjon tagab, et tagasivõtmisega seotud kohustused, eelkõige Cotonou lepingust tulenevad kohustused rakendatakse võimalikult kiiresti ja tulemuslikult ning et kiirendatakse käimasolevaid läbirääkimisi tagasivõttulepingute üle ning et need viiakse võimalikult kiiresti lõpule, sel ajal kui alustatakse uusi läbirääkimisi järgmiste kolmandate riikidega;
- c) põhimõttest „rohkem rohkema eest” lähtudes kasutatakse ELi abi ja meetmeid, et luua stiimuleid olemasolevate tagasivõttulepingute rakendamiseks ja uute sõlmimiseks. Tagasivõttulepingute sõlmimise stiimulina tuleks kasutada kaubanduslepingutes sätestatud kohustusi seoses isikute ajutise kohalolekuga teenuste osutamiseks; arengupoliitika vahenditega tuleks tugevdada kohalikku suutlikkuse arendamist, sealhulgas piirikontrolli ja varjupaiga osas ning inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastases tegevuses ning taasintegreerimise osas;
- d) liikmesriigid rakendavad täielikult tagasisaatmisdirektiivi, kasutades täiel määral ära kõiki selles sätestatud meetmeid, et tagada ebaseaduslike rändajate kiire tagasisaatmine; liikmesriikide tehtud tagasisaatmisotsused sisestatakse Schengeni infosüsteemi;

² Dok 10170/15.

- e) komisjon määrab 2015. aasta juuliks kindlaks, kuidas Frontex hakkab andma kõige suurema surve all olevatele liikmesriikidele tagasisaatmise vallas viivitamatut toetust. Komisjon on teatanud kavatsusest muuta Frontexit käsitlevat määrust, et tugevdada Frontexi rolli, eelkõige selliselt, et Frontex saaks algatada tagasisaatmisega seotud missioone;
- f) varjupaigataotluste menetlemise kiirendamiseks määrab komisjon 2015. aasta juuliks kindlaks meetmed, mis tuleb võtta selleks, et EASOd saaks kasutada varjupaigamenetluste direktiivi „turvalist päritoluriiki” käsitlevate sätete rakendamise koordineerimiseks. Komisjon on teatanud oma kavatsusest tugevdada varjupaigamenetluste direktiivi „turvalist päritoluriiki” käsitlevaid sätteid, mis võib hõlmata „turvaliste päritoluriikide” ühise ELi loetelu kehtestamist;
- g) kiiresti tehakse kättesaadavaks vahendid tõhusa ELi tagasisaatmisepoliitika toetuseks; lisaks kutsutakse komisjoni üles tegema sellega seotud ettepanekuid ELi 2016. aasta eelarve kontekstis ja looma sihtotstarbelise Euroopa tagasisaatmisprogrammi.

Koostöö päritolu- ja transiidiriikidega

- 6. Oluline on tugevdada meie üldist koostööd päritolu- ja transiidiriikidega, nii ebaseaduslike rändajate voogude tõkestamise kui ka rände algpõhjustega tegelemise vallas, et vähendada ebaseadusliku rände stiimuleid ja võidelda inimeste ebaseaduslikult üle piiri toimetajate võrgustikega. Sellega seoses on oluline roll arenguabil.

7. Otsustava tähtsusega on tõeline Euroopa ja Aafrika riikide vaheline partnerlus, tehes koostööd ebaseadusliku rändega võitlemiseks integreeritud viisil. Valletta tippkohtumisel püütakse koos Aafrika partneritega saavutada eelkõige järgmist:
- a) partnerriikide abistamine nende võitluses inimeste ebaseaduslikult üle piiri toimetajate vastu;
 - b) tulemusliku tagasisaatmispoliitika alane tõhustatud koostöö;
 - c) arengukoostöö parem suunamine ja investeringute suurendamine Aafrikas, et tegeleda rände algpõhjustega, ning samuti majanduslike ja sotsiaalsete võimaluste loomine.

Nõukogu valmistab Valletta tippkohtumise jaoks ette ettepanekud valdkondade kohta, kus saaks päritolu- ja transiidiriikidega koostööd teha.

8. EL tõhustab samuti koostööd Türgi ja asjaomaste Lähis-Ida riikidega (eelkõige Iraak, Jordaania ja Liibanon).
9. Korraldatakse kõrgetasemeline konverents Lääne-Balkani marsruudiga seotud väljakutsete käsitlemiseks.

II. JULGEOLEK JA KAITSE

10. Euroopa julgeolekukeskkond on oluliselt muutunud. See nõuab tegutsemist kolmes üksteisega seotud valdkonnas:
- a) tulenevalt komisjoni esitatud Euroopa julgeoleku tegevuskavast ja nõukogu 16. juuni 2015. aasta järeldustest jätkatakse tööd Euroopa Liidu uuendatud sisejulgeoleku strateegiaga; jätkuvalt on prioriteet 2015. aasta veebruaris kokku lepitud terrorismivastast võitlust käsitlevate suuniste täielik rakendamine;
 - b) kõrge esindaja jätkab strateegilise analüüsi protsessi, et valmistada tihedas koostöös liikmesriikidega ette ELi üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia, mis esitatakse Euroopa Ülemkogule 2016. aasta juuniks;

- c) kooskõlas Euroopa Ülemkogu 2013. aasta detsembris vastu võetud järeldustega ja nõukogu 18. mai 2015. aasta järeldustega jätkatakse tööd tulemuslikuma, nähtavama ja rohkem tulemustele suunatud ÜJKP-ga, nii tsiviil- kui ka sõjaliste võimete edasiarendamisega ning Euroopa kaitsetööstuse, sealhulgas VKE-de tugevdamisega. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et on vaja, et:
- liikmesriigid eraldaksid piisava hulga vahendeid kaitsekulutusteks ja ressursse kasutatakse võimalikult tõhusalt;
 - ELi eelarve tagaks ÜJKP-ga seotud teadusuuringute ettevalmistava tegevuse piisava rahastamise, sillutades teed võimaliku tulevase kaitseuuringute ja tehnoloogia programmi jaoks;
 - võtmetähtsusega võimete saavutamiseks soodustatakse ulatuslikumat ja süstemaatilisemat Euroopa kaitsekoostööd, muu hulgas ELi rahaliste vahendite abil;
 - hübriidohtude vastase tegevuse toetamiseks võetakse kasutusele ELi vahendid;
 - intensiivistatakse partnerlusi, eelkõige partnerlusi ÜRO, NATO, OSCE ja AL-iga;
 - suurendatakse partnerite võimet ja võimalusi hoida ära ja ohjata kriise, muu hulgas konkreetsete suutlikkuse suurendamise projektide kaudu paindlikus geograafilises ulatuses.

Euroopa Ülemkogu võtab julgeoleku- ja kaitsepoliitika teema regulaarselt oma päevakorda.

III. TÖÖKOHAD, MAJANDUSKASV JA KONKURENTSIVÕIME

11. Euroopa Ülemkogu viis lõpule 2015. aasta Euroopa poolaasta, kinnitades üldiselt riigipõhised soovitused ja kutsudes üles need rakendama. Euroopa Ülemkogu tervitas Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) suhtes saavutatud kokkulepet ja kutsus üles seda kiiresti rakendama.
12. Digitehnoloogiaga kaasnevad tohutud võimalused innovatsiooniks, majanduskasvuks ja töökohtade loomiseks. Selleks et saada sellest tehnoloogilisest revolutsioonist täiel määral kasu, peame tegelema turu killustatusega, tagama tulevikukindla regulatsiooni, looma toetava taristu, toetama tööstuse digiteerimist, looma tingimused majanduskasvu soodustamiseks kõigis sektorites ning kaitsma meie kodanikke. Digitaalset ühtset turgu tuleks kasutada kui vahendit kaasavaks majanduskasvuks kõigis ELi piirkondades. Rõhutades komisjoni strateegia kõigi mõõtmete tähtsust ja seades eesmärgiks telekommunikatsiooni raamistiku ambitsioonika reformi, sealhulgas tõhusama raadiospektri koordineerimise, võttes seejuures arvesse riikide pädevust, leppis Euroopa Ülemkogu kokku, et:
 - a) kiiresti tuleb vastu võtta ühtset telekommunikatsiooniturgu, sealhulgas rändlusteenust käsitlev määrus ning võrgu- ja infoturbe direktiiv; aasta lõpuks tuleb vastu võtta andmekaitsepakett;
 - b) tuleb võtta meetmeid seoses komisjoni teatise põhielementidega, et:
 - kõrvaldada internetis müüdavate kaupade ja teenuste vaba liikumise allesjäänud takistused ning võidelda geograafilise asukoha alusel toimuva põhjendamatu diskrimineerimise vastu;
 - garanteerida autoriõigusega kaitstud internetimaterjali ülekantavus ja hõlbustada piiriülest juurdepääsu sellisele materjalile, tagades samas intellektuaalomandi õiguste kõrgetasemelise kaitse ja võttes arvesse kultuurilist mitmekesisust, ning aidata loomesektoril digitaalkeskkonnas areneda;

- tagada toimivad investeerimisvahendid ja parandada innovatsioonikliimat, pöörates eelkõige tähelepanu VKE-dele ja idufirmadele;
- teha kindlaks info- ja kommunikatsioonitehnoloogia standardimise põhiprioriteedid ja selles vallas kiiresti tulemusi saavutada;
- tagada andmete vaba liikumine;
- hinnata internetiplatvormide ja -vahendajate rolli;
- parandada digitaaloskusi;
- edendada e-valitsust.

13. Euroopa Ülemkogu võttis teadmiseks majandus- ja rahaliitu käsitleva aruande, mille koostamist nõuti 2014. aasta detsembris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel, ning palus nõukogul seda kiiresti analüüsida.

IV. ÜHENDKUNINGRIIK

14. Ühendkuningriigi peaminister tutvustas meile oma plaane seoses Ühendkuningriigis referendumi korraldamisega (ELi jäämise küsimuses). Euroopa Ülemkogu leppis kokku, et ta tuleb selle küsimuse juurde tagasi detsembris.

*
* *
* * *

Euroopa Ülemkogu avaldas tänu Euroopa Komisjoni endisele presidendile Jacques Delors'ile tema silmapaistva panuse eest Euroopa projekti arendamisse ja otsustas anda talle Euroopa aukodaniku tiitli.